

Панцирева Ганна

асистент

Вінницький національний аграрний університет

Вінниця, Україна

СОРТИ ЛЮПИНУ БІЛОГО – НАЦІОНАЛЬНИЙ РЕСУРС РОСЛИННОГО БІЛКА

У сучасних умовах аграрного виробництва створення високопродуктивних сортів сільськогосподарських культур з високими показниками якості є ключовим фактором для сприяння обсягу органічного землеробства в Україні.

Особливе значення для землеробства мають зернобобові культури, у тому числі і люпин білий. Завдяки своїй здатності до азотфіксації дана культура є цінними попередниками у сівозміні, сприяє підвищенню родючості ґрунтів, покращенню їх структури.

Новостворені сорти люпину білого пройшли обов'язкове Державне випробування на придатність до поширення в Україні.

Люпин – рослина універсального використання: на зелений корм, силос, зернофураж і як сидерат. У багатьох країнах світу люпин має також харчове, фармацевтичне та косметичне застосування [1].

Проаналізувавши структуру державного реєстру сортів рослин установлено, що сортимент люпину білого станом на 2018 до Реєстру сортів рослин України внесено 14 сортів люпину білого (Борки, Володимир, Вересневий, Гарант, Діста, Козелецький, Либідь, Макарівський, Олежка, Піщовий, Синій парус, Серпневий, Туман, Щедрий 50) [2]. У 2013 р. до Державного реєстру сортів рослин придатних до поширення в Україні занесено сорт люпину білого Чабанський.

З метою забезпечення подальшої інтенсифікації тваринницької галузі, особливо молочного скотарства, потрібно посилити роботу зі створення високопродуктивних сортів люпину білого з покращеною якістю кормової маси, з підвищеним рівнем біологічної азотфіксації, стійких до несприятливих чинників довкілля, хвороб і шкідників. До уваги пропонується стисла характеристика досліджуваних сортів.

Сорт Вересневий внесений до Реєстру сортів рослин України на 2003 рік. Сорт створено методом гібридизації з подальшим поліпшуючим індивідуальним добором на штучному фузаріозному фоні. Потребує РН ґрунту 6-7, витримує вапнування ґрунту. Сорт придатний для механізованого збирання. Сорт відноситься до групи середньостиглих (вегетаційний період 116 днів). Стійкий до фузаріозу та вірусу жовтої мозаїки квасолі. Рослини не вилягають. Високопродуктивний: потенційна врожайність зерна 4,0 т/га. Сорт рекомендовано для вирощування на зерно і зелену масу в зонах Полісся та Лісостепу України.

Сорт Макарівський внесений до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні на 2008 р., створений методом гібридизації при схрещуванні лінії 2247 з сортом Олежка та подальшим індивідуальним добором на інфекційному фузаріозному фоні. Сорт скоростиглий (вегетаційний період 108 днів), високоврожайний по зерну і зеленій масі. Урожай зерна складає 4,0-4,2 т/га. Ураженість фузаріозом не перевищувала 2-3%, ураження антракнозом за останні роки не виявлено. Сорт стійкий до весняних приморозків (-5°C), посухостійкий, стійкий до

вилягання і осипання зерна, придатний до механізованого збирання. Рекомендовано для вирощування на зерно і зелену масу в зоні Полісся і Лісостепу [3-4].

Сорти люпину білого є відмітними, однорідними і стабільними, мають високий рівень продуктивності, інтенсивні, адаптивні за реакцією на агроєкологічні умови. Отримані результати польових досліджень за 2013-2015 роки свідчать, що максимальна середня врожайність по сортах люпину білого Вересневий та Макарівський була відповідно 3,61 та 3,23 т/га.

Список використаної літератури

1. Утеуш Ю. А., Лобас М. Г. Кормові ресурси флори України. Київ : Наукова думка, 1996. С. 218.
2. Камінський В. Люпин повертається. *The Ukrainian Farmer*. Київ, 2011. № 5. С.48-49.
3. Державний реєстр сортів рослин придатних для поширення в Україні. URL : <http://sops.gov.ua/index.php?page=reestr> 2013 рік). (дата звернення 10.02.2018)
4. Панцирева Г. В. Дослідження сортових ресурсів люпину білого (*Lupinus albus* L.) в Україні. *Сільське господарство та лісівництво*. 2016. N 4. С. 88-93.

Пашенко Володимир
науковий співробітник

Гаврилюк Олег
молодший науковий співробітник

Тернопільська державна сільськогосподарська
дослідна станція ІКСГП НААН
Тернопіль, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИЗЛАКОВИХ ГЕРБИЦИДІВ ФЮЗІЛАД ФОРТЕ ТА ТАРГА СУПЕР В УДОСКОНАЛЕНІЙ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНІЙ РЕСУРСООЩАДНІЙ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ТЮТЮНУ

Вирощування тютюну – надзвичайно складний і громіздкий процес, що включає його посів, вирощування розсади з подальшою її висадкою у відкритий ґрунт, боротьба з бур'янами, захист посадок від шкідників і хвороб, біологічний та механічний обробіток ґрунту.

Тютюн – просапна культура, тому боротьба із бур'янами є постійною проблемою при його вирощуванні, адже запаси насіння бур'янів в орному шарі ґрунту дуже великі, і часто, такі агротехнічні заходи як лушення стерні, зяблева оранка, трьохразовий міжрядний обробіток та ручні прополки, не завжди забезпечують чистоту тютюнових посадок, особливо на перших фазах росту. Основної шкоди тютюновим плантаціям завдають злакові бур'яни (пирій повзучий, вівсюг, куряче просо та ін.), їх необхідно знищувати з моменту сходів, не допускаючи укорінення та